

ВЕЛИЧКО НЕШКОВ ВОЙНИШКО СЪРЦЕ

chitanka.info

За Косово поле се водеха тежки и ожесточени боеве. За всяка педя земя хитлеристите оказваха упорита съпротива. През тия дъждовни ноемврийски дни, останало между двата огъня, се гушеше на завет малко албанско селце.

На триста-четиристотин крачки на север от селото, по гребена на гърбавия хълм, лежаха набръчканите хитлеристки окопи. Оттук огънят на пушките, картечните и минометите задържаше напредването на нашите части, които се окопаха в окръжнината на гористото възвишение, южно от селото.

Преди повече от месец, когато грохотът на артилерията идваше от изток с подземен тътен, а в тъмните нощи тревожно потреперваха светлините на далечните ракети и пожари, хитлеристите събраха цялото мъжко население, изтеглиха го назад на работа по укрепяването на новите им позиции в планината. Малкото селце опустя. Край реката не се чуваше весел детски глъч, по улиците не се мяркаше жива душа. Жените, децата, старците се изтеглиха в гъстите и непристъпни гори.

Не излезе с другите само една млада жена с две деца. Задържа я болестта на осемгодишното ѝ момче. От три дена то лежеше в безсъзнание, пламнало в огън, облизваше изпръхналите си и напукани устни, бълнуваше несвързано и с отпаднал глас молеше майка си да го заведе на ручея в гората.

Майката държеше пламналата му ръка, леко я поглаждаше, навеждаше се над него, целуваше побелялото му чело, взираше се в сините жилки, които прозираха през бледата му кожа, и задавено плачеше.

До нея петгодишно момиченце, цяло завило се с някакво черженце, преглъщаше солените сълзи и при всеки артилерийски изстрел хлипаше с отпаднал глас.

Три дни не бяха излизали навън. Под стряхата на къщата старото куче по цяла нощ виеше на умряло и още повече плашеше жената.

Треската на болното дете не минаваше. Майката мокреше изсъхналите му устни с „куршумена вода“, която селската баячка бе приготвила, преди да избяга в гората. Не помогнаха нито водата, нито майчините молитви пред оплутата от мухите стара икона и кандилото, което денонощно мъждукаше със слабата светлина на жълтото пламъче.

На четвъртия ден свършиха водата. През нощта жената не се решаваше да излезе навън, но болното още по-упорито настояваше за вода. Започна да хленчи, да моли за вода и момиченцето.

На сутринта то изварди майка си, залисана около болното му братче, взе празната стомничка с олющена глеч и бързо изскочи навън. Пред вратата го срещна вятърът и задърпа дрешките му, праметна черженцето, с което то се завиваше. Детето се огледа плахо наоколо и нерешително тръгна. Плашеше се от временно застоялата се тишина, също така тежка, както и бумтенето по двата хълма. Само за малко далеч на юг се разнесе дълбок тътен и бавно заглъхна. Детето се провря през полегналата плетена портичка и бързо затича край оградата от тръни.

От билото на хълма отчетливо изляя хитлеристка картечница. Куршумите изсвириха край оградата, забиха се с тъп плясък в мократа земя.

От уплаха и смущение детето се закова на едно място и извърна невинните си очички към картечницата, като все се увиваше в своето черженце. Миг-два след това последва нов картечен откос. Куршумите разпиляха нагоре сухи клечки от оградата. Майката отвори закниженото прозорче и с ужас извика на детето да се върне назад. То стоеше на едно място, сякаш не говореха на него. Отначало усети леко опарване под дебелия вълнен чорап. В цървулчето му стана топло и мокро. Повдигна крачето си да пристъпи назад и едва сега почувствува болка. Изпищя силно и падна на земята. Майката изскокна навън, спусна се към детето, грабна го на ръце и като го притискаше силно към гърдите си, влезе бързо в къщи...

* * *

Небето е слязло много ниско. Два дни и две нощи непрекъснато ръми ситен и студен дъжд. Водата е просмукала платницата, шинелите и дрехите. Краката на войниците са изтръпнали от студ и влага. В окопите мирише на мокра земя и загнила ланска шума.

Андрей свали бинокъла от очите си едва когато майката и детето влязоха в къщи. Той избърса насълзеното си от напрежение око,

премига един-два пъти и се наведе към Марин, като сгръ ухото му с топлия си дъх:

— Видя ли? — попита Андрей, свали яката на шинела си и отново намести бинокъла на очите си.

— Да — отговори Марин и по откритото му лице, изпръхнало от ветровете, легна скрита тревога. Снощи той получи писмо от село. На един празен лист от тетрадка жена му несръчно беше изобразила ръчичката на тригодишния му син. Той мислено си представяше сега своето дете и му се струваше, че не друго, а то беше застанало долу до плета, когато немците стреляха. Намести карабината, прехапа долната си устна и все не сваляше очи от къщата.

— Значи в селото имало хора, ей? Какво търсят това дете и тази жена там? От два дни жива душа не се е показала тъдява...

— И какво искат ония гадове, та удариха детенцето! — ядно добави Андрей и отново вдигна бинокъла, но в селото нямаше вече никакъв признак на живот.

Двамата замълчаха. Андрей се надигна леко напред. Огледа внимателно местността и отново се смъкна в окопа.

— Засякох картечницата им вляво от бряста, да обадим на минохвъргачите да я потърсят.

— Добре — съгласи се Андрей, — иди доложи.

Марин се изтегли назад. На наблюдателния пункт остана само Андрей, който не сваляше очи от селото, но оттам вече не се показваше никой. Минохвъргачната рота започна да бие хитлеристката позиция. За малко околността оглуша от трясъка на мините. Сетне отново настана затишие.

След смяната Марин и Андрей слязоха в закритието и доложиха на взводния командир за жената и детето.

— Е, какво предлагате? — попита ги подпоручик Станев, след като внимателно ги изслуша.

— Да им помогнем. Дете... — не се доизказа Андрей. — Повече хора не ни трябва. Аз и Марин ще свършим работа — говореше той с тон, в който прозираше молба, искрено и топло съчувствие към жената и детето, към онова мило и родно, което му припомни тяхното появяване в това сурово и тежко ежедневие.

— Добре — съгласи се подпоручик Станев, — но внимавайте да не налетите на клопка. Знаете коварството на фрицовете.

— Не излизаме за пръв път, господин подпоручик — непринудено се усмихна Марин.

— Знам, но все пак внимавайте — добави подпоручик Станев, макар че дълбоко беше убеден в находчивостта им.

Двамата запасаха по няколко бомби, преметнаха през рамо картечните пистолети и слязоха долу. Заобиколиха селото отдалеч и поеха по дъното на дълбоко и стръмно дере, изкопано от пороищата кално и хлъзгаво. Калта лепнеше по ботушите им, теглеше ги назад, но те вървяха тласкани от онова съвсем човешко чувство, за което не можеха да си дадат сега точна сметка. Когато от дъното на дерето се забелязаха първите покриви на къщите, двамата войници продължиха напред, по-внимателно и предпазливо заоглеждаха наоколо. Шареха с поглед и търсеха скрито място, за да се доближат незабелязано. Но отвсякъде около оградата на къщата беше гола поляна, тук-там наранена от снарядите и мините. Двамата се маскираха със сухи храсти и запълзяха напред. Оставаха им двадесетина крачки да се долепят до оградата. Хитлеристите ги усетиха и откриха огън по тях.

— Подушиха ни — промълви Андрей и се притисна с все сила към мократа земя.

— Давай назад — претърколи се към дерето Марин.

Хитлеристката картечница продължаваше да ръси край тях. Куршумите свистяха, забиваха се с плясък в земята, но Марин и Андрей по едно чудо успяха да се смъкнат в дерето невредими.

Като изстъргаха с ножа калта от коленете и лактите си, Марин бавно откачи манерката, отпи няколко глътки и я подаде на Андрей:

— Насмалко щяха да осиротят нашите деца, а?

— Колко пъти вече си играе смъртта с нас — небрежно махна с ръка Андрей. — Яд ме е, че няма откъде да се промъкнем, навсякъде открито.

Марин започна да се колебае. Струваше ли си да се излагат повече на рискове? Дали наистина подпоручик Станев нямаше право? Хитлеристите неведнаж им бяха устройвали клопка. „Война е — мислеше си той. — Който оживее, оживее. Но малко ли момчета паднаха до сега! А ние сме тръгнали да спасяваме някакви съвсем непознати.“

— Да се връщаме? — нерешително попита той.

— Отказваш ли се? — стрелна го с недоволен поглед Андрей.

— Ама, Андрей, виж бе, брат, защо сами да се тикаме в гроба — поде Марин. — В края на краищата те са си правили сметката, като са останали тука!

— Щом не щеш, върви си — обърна се на другата страна Андрей. — Аз и сам ще ги потърся. Още малко и ще се стъмни, пък тогава фрицовете ще имат да вземат.

Марин наведе очи към земята и за миг-два замълча, а после тихо каза:

— Не, няма да се връщам, прав си, тръгнали сме вече.

Времето вървеше бавно и мъчително. Дъждът продължаваше да се стича по каските им.

Над планината падна здрач.

Двамата изпълзяха внимателно нагоре. Уловиха в тъмното пътеката край плета. И чак когато стигнаха до мястото, където днес хитлеристите повалиха момиченцето, старото куче ги усети. Отвикнало от хора и наплашено от гърмежите, то се нахвърли настървено срещу тях. Марин се заварди с картечния пистолет. Кучето недовиждаше от старост и в движението си се спъна в краката на войника. Той го ритна с крак и то с пресипнал вой и лай побягна към къщата.

Спряха пред вратата. Почукаха леко. Отвътре никой не се обади. Повторно почукаха. Кучето продължаваше да се спуска към тях. Отгоре се обади хитлеристка картечница. По плочите на покрива изсвистяха светещи куршуми. Една ракета се вдигна високо нагоре, закрепил се за малко и освети наоколо с мазна жълта светлина. Кучето сви опашка до стената и отново зловецъ завил. Двамата опряха гърбове плътно до стената.

— Страх ги е да отворят — прошепна Андрей и залепил лице до закниженото прозорче. — Има ли хора тук, отворете!

Никой не му отговори. Чу се задавен детски плач и сякаш една ръка затули устата на детето, което още по-задавено и глухо изплака и млъкна.

Марин натисна вратата по-силно и тя се пооткрехна. Той наблегна пак с гръб и провря ръката си през тесния отвор. Отмести дървото, с което беше залостена вратата. Драсна клечка кибрит. Жълтата светлина заля камината, където от няколко дни не беше пален огън. Лъхна го мирис на влага, лук и нещо гнило.

От вътрешната стая се чу уплашен женски вик. Двамата отвориха втората врата. Отново светнаха. На жълтата светлина жената и децата изглеждаха като призраци. Момиченцето се беше свило на топка до леглото на болното си братче, очичките му бяха широко отворени от ужас. Може би мислеше, че това са хората, които го раниха днес в крачето. Момчето само тихо похлипваше, пламнало в огън. Майката беше застанала като вкаменена между двете деца, настръхнала и готова да ги брани.

Марин припали втора клечка кибрит и непринудено се усмихна. Искаше да я успокои, да ѝ даде да разбере, че излишно се страхува, но тя не разбираше български. Продължаваше да стои все в същото състояние, като притегли към себе си раненото момиченце. Тогава Марин посочи с ръка детето и вързаното му краче, след това — към билото на хълма, където бяха хитлеристите. Сложи ръка на шията си и показваше как ще ги заколят. Майката, изживяла ужаса на самотата, грохота на артилерията, изглежда едва сега разбра за какво става дума. Поуспокоена малко, тя каза нещо на албански.

Момиченцето престана да плаче. Андрей извади от джоба си една празна гилза, сложи я в ръчичката му и после бащински погали детската главица. Детето стисна здраво гилзата. Разбра, че срещу него не са лоши хора, и по лицето му цъфна невинна и непринудена усмивка.

— Хайде — посочи Андрей към болното момче, — завийте го добре, нашият лекар ще го излекува.

Жената отново изпадна в първоначалното си състояние. Сега на свой ред Марин започна да ѝ обяснява, че ако останат тук, артилерията ще събори къщата и те ще загинат под развалините.

Постлаха мокрото платнище на земята. Марин взе една шарена черга от сандъка до стената, постла я върху платнището и внимателно сне от коравото легло болното момче. Двамата хванаха платнището, в което положиха момчето, и тръгнаха към вратата, следвани от майката и раненото момиченце.

Потънаха в тъмния и непрогледен мрак.

* * *

В полковата лечебница веднага превързаха раната на момиченцето. На братчето му биха инжекция, дадоха му прахчета и до разсъмване температурата му спадна. Успокои се и заспа дълбок сън.

Майката поглеждаше ту кротко заспалото дете, ту санитарите, които стъпваха на пръсти, сякаш се страхуваха да не нарушат детския сън. В очите ѝ блестяха сълзи на майчина радост и благодарност.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.